

ПРОБЛЕМА УСПІШНОСТІ У СПОРТІ**Олена СПЕСИВИХ***Київський університет імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна, e-mail: spelen@ukr.net*

Вступ. Досягнення успіху в різних сферах життєдіяльності є значущим для особистості та пов'язано, передусім, з її орієнтаціями. Успіх, радість від досягнення поставленої мети, статус впливають на психологічний стан, сприяють професійній самореалізації, є стимулами подальшого розвитку. Крім індивідуального, існує і соціальне значення проблеми успішності – це не тільки соціальний престиж, а й значущість у цілому для соціуму досягнутого результату.

Мета – вивчення проблеми успішності в сучасному спорті.

Методи. Теоретичний аналіз та узагальнення даних літературних джерел.

Результати. Спортивні досягнення вищого рівня стали надбанням талановитих людей, на підготовку яких витрачаються значні кошти і для чого використовуються новітні досягнення науки [5]. Сучасні дослідження проблеми успішності в спорті зачіпають питання психологічних чинників, що забезпечують успішність спільної спортивної діяльності [6], проблему підвищення результативності та надійності змагальної діяльності, зумовлену особистісними характеристиками спортсмена [3], залежність успішності від індивідуально-психологічних якостей [1], прогнозування індивідуальної успішності [2]. При вивченні проблеми успішності не можна не відзначити значущості акмеологічного підходу. Об'єктом акмеології спортивних досягнень є найвищі спортивні результати, а предметом – закономірності сходження до вищих досягнень. Поняття самореалізації та успішності вважаються факторами реалізації потенціалу особистості [7]. Так, А. Маслоу акцентував увагу на притаманному кожній людині природженому прагненні до самоактуалізації – найбільш повному розкриттю здібностей і реалізації свого потенціалу, стверджуючи, що саме в цьому полягає найвища людська потреба [6]. Сучасний підхід, запропонований Н. С. Пряжніковим, розвиває концепцію елітарності [4]. Науковець Х. Хекхаузен висунув п'ять умов, одночасне використання яких беззастережно говорить про «діяльність досягнення»: наявність відчутного результату, його оцінка (якісна або кількісна); використання порівняльної шкали з обов'язковим нормативним рівнем; мета діяльності повинна бути тільки в принципі досяжною і не може бути здійснена без певних витрат часу і зусиль з боку людини; діяльність повинна бути бажаною [9].

Висновки. Проблема успішності потребує систематизації вже вивчених питань і формування узагальненого уявлення про те, які складники впливають на успішність діяльності спортсменів.

Ключові слова: спорт, успішність, проблема.

Список літератури

1. Анцыферова Л. И. О динамическом подходе психологическому изучению личности / Л. И. Анцыферова // Психологический журнал. – 1981. – Т. 2, № 2. – С. 8–18.
2. Бакулев С. Е. Прогнозирование индивидуальной успешности спортсменов-единоборцев с учетом генетических факторов тренируемости : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / С. Е. Бакулев ; НГУФКСЗ им. П. Ф. Лесгафта. – Санкт-Петербург, 2012. – 48 с.
3. Грицаенко М. В. Оптимизация соревновательной эмоциональной устойчивости юных спортсменов (на примере стрелкового спорта) / М. В. Грицаенко. – Москва : Просвещение, 2002. – 199 с.

4. Пряжников Н. С. Психологический смысл труда : учеб. пособие к курсу “Психология труда и инженерная психология” / Н. С. Пряжников. – Москва : Институт практической психологии ; Воронеж : МОДЭК, 1997. – 352 с.
5. Родионов А. В. Влияние психологических факторов на спортивный результат / А. В. Родионов. – Москва : ФиС, 1983. – 112 с.
6. Спортивная психология в трудах отечественных специалистов / сост. и общ. ред. И. П. Волкова. – Санкт-Петербург : Питер, 2002. – 384 с.
7. Угрин О. Г. Успішність як фактор самореалізації особистості / О. Г. Угрин // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова : зб. наук. пр. – Київ, 2010. – Вип. 30 (54). – С. 197–204.
8. Шульц Д. П. История современной психологии : пер. с англ. / Д. П. Шульц, С. Э. Шульц. – Санкт-Петербург : Евразия, 2002. – 532 с.
9. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность / Х. Хекхаузен. – Санкт-Петербург : Питер ; Москва : Смысл, 2003–860 с.